

Dobývání mědi

Špania Dolina – lokalita Piesky

V r. 1964 začala těžba hlušiny na lokalitě Piesky v Španej Doline a lokalita se od té doby dále sledovala. Výzkum na této lokalitě dokázal, že se pod středověkými a novověkými haldami na středním a východním Slovensku dají očekávat nálezy a terénní situace, které můžou souviset s pravěkou těžbou mědi a měděných rud.

Pravěká těžba na lokalitě Piesky

Kamenné sekeromlaty jsou civilizačním projevem pravěké těžby na celém světě. Jsou původně přírodním produktem. Pravěký horník využíval hlavně říční oblázky. Tyto oblázky, přizpůsobené na sekeromlaty, byly z nejbližšího okolí a jsou z křemence. Většina pocházela z řeky Hronu.

Sekeromlaty třídíme:

1. ploché
2. hrubé

a podle tvaru:

1. hranolovité
2. válcovité
3. kuželovité
4. kvadratické (motykové)

a dále:

1. těžké-velké (od 2,5kg)
2. střední (od 1-2,5kg)
3. lehké-malé (do 1kg)

Na velikosti a charakteru povrchu závisí umístění a ztvárnění kruhového žlábků. Malé a střední sekeromlaty mají žlábek relativně široký a hluboký, umístěný uprostřed a tak vyvážený, že sekeromlat může být dobře upevněný na topůrku. Tyto sekeromlaty se používaly na roztloukání vytěžené rudy a silný úder souvisel s pružným topůrkem.

Na další zpracování, tj. na drcení, se používaly kamenné podložky s prohlubínami.

Předpokládá se, že s těžbou ve starší době bronzové na lokalitě Piesky může souviset zpracování rudy přímo na místě, tj. drcení a tavení. Revír Piesky je prokazatelně pravěkou těžebnou lokalitou a současně reprezentuje jedno z míst s největší koncentrací kamenných sekeromlatů v Evropě. Počátky těžby spadají do eneolitu.

Suchá Rudná

Některé nálezy mimořádně kvalitních bronzových předmětů v oblasti opavského Slezska a stopy mladobronzového dolování zlata v Suché Rudné ukazují, že těžba kovů a jejich zpracování, tak důležité pro západní oblast opavského Slezska ve středověku, byly významné již v mladé době bronzové.

Použitá literatura

- Bouzek, J. 2003: Lužická kultura na Opavsku a její vztah k lokalitám v polském Horním Slezsku, Archeologické rozhledy 55, 272-284
- Točík, A. – Bublová, H. 1985: Príspevok k výskumu zaniknutej ťažby medi na Slovensku, Študijné zvesti AÚ SAV 21, 47-135